

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 8 fl. (6 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).
Pentru România 15 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Despre școlile noastre.

Cu drag scriem totdeauna despre școlile noastre, fie mai înalte, fie populare, căci suntem încredințați, că școlile ne sînt tot atâtea cetățui din sinul căroră es an de an luptători iscușiți, luptători, cari înzestrați cu științe de carte propovăduiesc susținerea drepturilor noastre, luptă pentru aceste și lucră pentru înaintarea poporului nostru. Dela înaintarea și cercetarea școalelor atîrnă înaintarea noastră, ca popor.

De astă-dată însă măhniiți trebuie să scriem despre școale, de oare-ce am aflat, că în anul trecut, încât se ține de cercetarea școalelor, nu am stat așa de bine, cum ar fi trebuit, și în loc să înaintăm, am dat înderet!

Ori-cât de dureros este acest lucru, trebuie să-l mărturisim, să-l recunoaștem și apoi să ne silim a pune capăt rului.

Estă cum stau lucrurile:

Ministrul școalelor a publicat în o carte toate datele despre mersul învățămîntului în anul trecut. Din aceste ese la iveală, că la școlile înalte, adevă la universități, noi Românii nu avem nici 200 de tineri, pe cînd numărul tinerilor de alte limbi se urcă la mai multe mii.

La școlile mijlocii (gimnasii, reale etc.) după numărul școlărilor nostri, noi venim în locul al treilea, după Maghiari și Nemți, anume cu 6.1%, ear' Sărbii și Slovaci urmează după noi. Este însă

trist, că față de anul trecut se arată la noi un scăzement de 0.2%, care deși nu e mare, totuși e scăzement și nu înaintare.

În sfîrșit tot trist stăm și cu „talpa școalelor”, cu școlile populare. În darea de seamă a ministrului se arată, că la Nemți, din câte 1000 de băieți obligați a umbla la școală în fapt o cercetează 925; la Slovaci numărul este 845 de băieți din 1000; la Unguri 836, la Sărbii 802. Numai acum apoi urmăm noi: din câte 1000 de băieți români cercetând aievea școala mai puțini de 800. Adevă la fiecare 1000 de băieți de-ai nostri, mai mult de 200 de băieți nu se împărtășesc de binefacerile școalei, rămân neștiutori de carte și în privința aceasta sîntem întrecuți de popoarele mai de frunte din țeară!

Aceste stări de lucruri trebuie să ne puie pe gânduri și descoperit odată rēul, nu trebuie să trecem peste el nepăsători.

Noi aci cu deosebire voim să atragem luarea aminte asupra slabei cercetări a școalelor populare sătești. Ce să fie cauza, de atîția băieți de-ai nostri nu merg la școală? Sînt o seamă de oameni între noi, cari, ca de obicei la toate relele de cari suferim, pun vina pe vremile și împrejurările grele în cari trăim. Acestia și aci vor zice, că sărăcia noastră, apoi prigonirile stăpînirii și împrejurarea, că nici un sprijin nu ni-se dă din partea puterii — aceste — vor zice ei — sînt cauzele, că băieții nu pot umbla regulat la școală.

La aceste eată ce zicem noi: Știm că împrejurările ne sînt grele, dar' nu numai în aceste zace vina, ci sîntem vinovați și noi, și încă în măsură mare. Și anume sînt vinovați mulți din noi, că nu ne interesăm îndestul de școală și sînt de vină mulți din părinți, cari pot suferi, ca copiii lor să nu învețe nimic.

Acei părinți, cari nu-și dau copii la școală, au să știe, că fac cel mai mare păcat și fac rēu copiilor lor. Căci în lumea de acum a nu ști nici barem a scrie și a ceti, însemnează a fi mort între cei vii. Și dimpotrivă, omul cu știință de carte să ridică mult peste semenii sei. Poate fi cineva bogat, de neam și cît de harnic, dacă nu știe carte, nu mult va număra între ai sei.

Ce avem deci de făcut? Eată ce:

Nici un părinte să nu fie, care să nu-și dea copilul la școală. Aceasta să zacă la inima fiecăruia, căci răspunzător este fiecare nu numai înaintea lui D-zeu, ci și înaintea oamenilor, a națiunii.

Trbuie apoi ca fruntașii, preoții, învățătorii și alți fruntași de pe sate să aibă mereu în vedere școala și înaintarea ei. Cu sfaturi, cu convingeri, cu pilde luate din viață, să îndemne pe oameni, arătînd că cel mai mare bine își fac lor însuși, sprijinind școala și trimițîndu-și băieții la carte!

Numai dacă vom lucra așa, putem să fim liniștiți în conștiință, că ne-am împlinit cum să cuvine datorința!!

FOIȚA.

Poesii populare.

Din Căpâlna-Inf.

Culese de Dem. Lazar Todoran, inv.

Ce te ții bade-așa mândru
Că la tine nu-mi stă gîndu,
Că și gîndul de 'mi-ar sta
Măicuța tot nu m'a da.

Nu-ți aduci mîndră aminte
Cum trăiam noi mai nainte,
Noi trăiam cu buze moi
Ca și cei cu șese boi,
Noi trăiam cu buze dulci
Ca și cei cu șese junci.
Dar' acum de două luni
Mă porți numai cu minciuni,
Tu minciuni copilărești
Nu știu mîndro ce gîndești.

Ști tu mîndro ce ziceai
Cînd lîngă mine ședeai,
Că noi nu ne-om despărți
Pîn' soarele n'a perit,
Dar' vîd mîndro c'ai mințit
Că soarele n'a perit,
Și noi tot ne-am despărțit.
Urașcă-te soarele
Soarele și mîndra lună
Să n'ajungi să pui cunună.

Cine nu-i mîncat de rele
N'are ce cînta de jele,
Să mă lase să cînt eu
C'am ajuns destul de rēu.

Lasă mîndră c'asa-i bine
Să trăesc și fără tine,
Fără tine pot trăi
Ca tine mai pot găsi.

Din Cut.

Cul. de Vasile Rechea și Ilie Mirion, juni plugari.

Printre țeri, între-amîndouă
Sînt tot două poduri nouă,
Pe unul badea trecea
Pe unul mîndra venis,
De mîna ți ăndu-se
Din gură muștrîndu-se:
Cât a fost badeo vara
Mai tot mînat cu vorba
Că la toamnă mi lus,
Cînd a vint badeo toamna
Ai dat mîna cu alta,
De ți-ar fi sēcat mîna
Cum 'mi-ai stricat inima.

Iubește mîndro iubește,
Iubește un om frumos
Să-mi fie neamul fâlos.
Nu iubi un om urf
Să-mi fie neamul de ris.
Mîndruliță trup subțire
Guriță de toate zile,
Mîndruliță trup de flori

Selištenii — înainte! Săptămâna trecută s'a ținut adunarea generală a *cassei de păstrare* din Seliște. Cu acest prilej, pe cum suntem informați, bravii selișteni au dat earăși dovadă, că ori-unde e vorba de o cauză națională, fie politică, fie culturală, ei sânt înainte.

Cassa de păstrare anume a votat 1000 fl. pentru *casa națională*, înscriindu-se între fondatorii al căror nume va fi eternizat în marmoră.

Totodată *cassa de păstrare* s'a făcut și membru pe viață al „*Asociațiunii*” cu 100 fl., și între altele a mai votat și 1500 fl. pentru spitalul nou, ce se va înființa în Seliște.

Eată fapte, cari vorbesc de sine.

Contra maghiarisării. Am vestit că circularul ministrului de interne, privitor la broșura lui Telkes Simon, ca această broșură de maghiarisare să se împartă pe la orașe și solgăbiraie etc. se va desbata în congregațiunea comitatului Sibiu. La vară, credem că Românii și Sașii împreună vor da o luptă vrednică.

În ședința senatului orașenesc asemenea s'a făcut interpelație în această cauză, și primarul a dat un vrednic răspuns.

El a mărturisit, că a sosit, ce-i drept, această ordinațiune și broșura, și la magistrat, dar' magistratul a decis în ședința sa din urmă a trimite îndărăt vice-spanului atât porunca ministerială cât și cele 15 exemplare din cunoscuta broșură a lui Telkes Simon, cu acea motivare, că magistratul nu află de bună mișcarea aceasta, ci de primejdioasă pentru pacea orașului.

Declarațiunea aceasta a primarului a fost primită cu veselie și aplause.

Barbarii maghiare la Arad! Vremea faimoaselor barbarii maghiare pare a reinvia. Cel puțin așa ne face să credem vestea, că în preseara zilei de 3/15 Martie Ungurii dela Arad s'au dedat la cele mai cutezate seltă-tăcii contra Românilor.

Se răspândiseră de cu bună vreme între „cetățenii” maghiari mii și mii de

Gurița de sărbători.

Hai măndro să ne-avem dragi

C'amândoi sântem săraci,

Și-om trăi cu buze moi

Ca unul cu patru boi,

Și-om trăi cu buze dulci

Ca unul cu șese junci.

Poți tu zice măndro zeu,

Că nu te-am sărutat eu.

Ba eu badeo nu pot zice

Că 'ți-o fost gurița dulce,

Când eșiam seara la poartă

Și imi dai gurița toată.

De-ar iubi badea o sută

De dorul meu tot nu-'și uită,

De-ar iubi badea vr'o zece

De dorul meu tot nu-'i trece.

Măndruțiță ochi bărnaci

Ești neagră și tare-'mi plăci,

Măndruțiță ochi mierii

Ești frumoasă nu-'mi trebui.

țidule, de cuprinsul: „A „Victoria” bank ablakait beverni. — A magyarság” (pe românește: Să spargem ferestrele băncii „Victoria”. — Ungurimea). Această acțiune „patriotică” a fost însă zădărnicită de deregătorii băncii, cari aflând de planurile „vitejești” ale „Ungurimei”, au vestit poliția, căreia 'i-au dat drept *corpus delicti* o *vietate*: un Ungur, care împărția țidule...

Dar' asta n'a desnădăduit „Ungurimea”, care cu furie de seltă-tăcii s'a năpustit asupra seminarului și alumneului român, spărgându-le ferestrele!

Adecă: *sərbarea libertății cu vandalisme de stradă*... Adevărată prăznuire a — „libertății” maghiare!

Salarisarea preoților nostri dela stat. Din isvor sigur aflăm, că consistorul nostru gr.-or. de aici, încă în zilele prime ale lunii Februarie c. a făcut pași pentru a lua poziție față cu proiectul de lege despre completarea salarelor preoțești. Inițiativa, precum aflăm, a făcut-o părintele asesor *N. Oriștea*, care a înaintat o propunere la consistor, în termeni clari și energici. În urma acesteia consistorul a ales o comisiune de 5 membri, ca însăreținerea de a redacta o *reprezentatiune contra proiectului*.

Consistorul săsesc și salarisarea preoților. Consistorul evanghelic din Sibiu a dat ministrului *Wlassics* o vrednică adresă în cauza proiectului de lege așa numit despre *salarisarea preoților*.

Consistorul ia poziție hotărâtă împotriva noului proiect, care vatemă vaza și autonomia bisericilor.

Ca și în cauza maghiarisării numelor de comune, și în aceasta, consistorul săsesc e la postul seu, cu hotărâre și vrednicie, ceea-ce — îi face cinste.

Un proces de presă 'i-se pregătește și „*Tribunei Poporului*” din Arad. Redactorul răspunzător și editorul foi au fost ascultați la judele instructor. Acesta va fi cel dintâiu proces al ziarului arădan.

Prigoniri.

Învătători prigoniti.

E tocmai timpul, ca prinos să se aducă „libertății maghiare”, proclamată acum sânt 50 de ani, la 1848. Și noi prinos fi aducem, când trebuie să luăm notițe despre noue prigoniri, îndreptate împotriva noastră.

Sâmbăta trecută au fost citați la tribunalul din *M.-Oșorheiu 8 învățători români*, ca să-'și dee seamă, că pentru-ce au cântat versuri naționale și „*doina lui Lucaciu*”, acum sânt vre-o trei ani, când erau la deprindere de arme. Așa cere „libertatea” ungurească. Din cei 8 s'au înfătoșat numai doi, d-nii *Andrieu Rusu* și *Avram Giurgiu*. Cialalți au fost scoși de sub acuză, pe cuvântul, că 'și-au luat pedeapsa ca militari. Adevărul însă e, că acești doi au trebuit să fie pedepsiți, de oare-ce ei s'au purtat verde românește. La pertractare juzii s'au purtat foarte dur cu ei, și cu toate-că nu s'au putut dovedi de „agitatori”, au fost pedepsiți la 50 fl. amendă în bani, sau 5 zile temniță. Atât — și țeara ungurească e măntuită!

La Seghedin.

Temnițele *Seghedinului* au un nou oaspe român, pe dl *Manoilă Sara* din *Vurpăr* (cott. Albei-inf.). Dnsul a fost pedepsit de „vestitul” tribunal din *Alba-Iulia* la 10 luni închisoare și 200 fl. amendă, pe cuvânt, că a făcut *tulburare în popor*. De fapt însă dl Sara n'a făcut altceva, decât a zis, că în Ungaria până acum au fost hoheri (hingheri) un Neamț (*Kozarek*) și un Ungur (*Pali*). Gendarmii pentru aceasta 'l-au acuzat și tribunalul 'l-a osândit, dar' tabla reg. a scărît pedeapsa la 5 luni și 100 fl.

Așa stăm noi acum, după 50 de ani dela proclamarea vestitei „libertăți”...

Manifestul studenților din Iași.

Un duios glas de iubire frățască și de luptă pentru neam a răsunit săptămâna trecută din capitala frumoasei Moldove, din Iași. *Comitetul național studentesc* a dat un manifest călduros și petruns de un viu spirit național. *Comitetul* dă un mic raport despre lucrările sale de până aci și despre cele-ce are de făcut, între cari este cu deosebire ținerea de adunări la *Bérlad*, *Galați*, *Vaslui*, *Botoșani*, *Huși* etc., „propoveduind sfânta dreptate” pentru cauza națională, apoi provoacă pe toți Românii să formeze un singur partid: *partidul național românesc*.

Eată unele părți din manifestul vrednicilor studenți ieșani:

„Și mână în mână cu *Liga culturală*, a cărei înțelepți și buni conducători ne vor fi pururea de sfetnici, vom lupta pentru dezvoltarea națională a tuturor Românilor.

„Vom ave totdeauna îndreptate privirile spre frații din *Ardeal*, împotriva cărora Ungurii înăspritu-'și-au legile și vom căuta, pe căi vrednice și pa'nuice, să presărăm nădejdea în sufletul asupritului și să revărsăm lumină în mintea asupritorului

„Nu vom uita nici pe frații *Macedoneni*, cari au trecut și ei prin vremuri de grea cumpănă, căutând să-'i întărim în susținerea drepturilor lor.

Într'un cuvânt, vom căuta să ne facem datoria, în marginile puterilor noastre, întărind conștiința națională la toți frații rătăciți din vremuri, pe acolo pe unde nevoia și împrejurările 'i-au împrăștiat.

Români! Să ne grupăm într'un singur partid: *partidul național românesc*, care mai pe sus de ori-ce lupte politice și personale, să urmărească înălțarea și întregirea neamului românesc, așa precum o minte cultă și luminată o poate face. Noi vom căuta prin conferențe, întruniri și ziare, și prin tot ce vremea de acum ne pune la îndemână, să arătăm omenirei întregi, c'avem dreptate și că neamul latin n'a fost mamă vitregă pentru fiii aruncați pe țermuile bătrânului *Danubiu* și în vecinătatea falnicilor *Carpați*!

Rugând pe toți Românii a sprijini *Liga* și a se face membri la ea, manifestul continuă:

O cauză ori-cât de dreaptă și de răntă ar fiea, nu se poate susține numai cu 'orbe; trebuie și un sprijin material, pe lângă cel moral, pentru-ca lupta să poată fi întreprinsă

cu tărie, pentru-ca isbânda să poată fi ajunsă chiar și în vălmășagul celor mai mari pedeci.

Români! Frații noștri sînt săraci în țeara ungurească; azi sînt despoiați de toate bunurile de altă-dată, și ar fi nelegiuit din partea noastră să nu le ușurăm traiul, să nu le alinăm suferințele; ei sînt frații noștri!

Manifestul e iscălit de președintele D. Mogoș, de vicepreș. Vas. Brădescu și de alți 7 membri.

Mișcările socialiste.

În ciuda măsurilor ce le-a luat guvernul, socialiștii nu mai încetează cu turburările. Și dacă nu isbucnesc în revoluție generală, — asta e a se mulțumi numai mulțimei de gendarmi și soldați grămădiți în ținuturile resvrătite. Mai ales în comitatul *Sabolciu* socialiștii s'au săvârșesc zi de zi turburări pe cari le provoacă arestările continue ce le pun la cale deregătorii. Adese-ori socialiștii atacă până și puterea armată.

La *Királyhelmeccz* vre-o două sute de socialiști au atacat judecătoria cercuală, voină să-și scape din prinsoare câțiva tovarăși închiși. Puțin a lipsit, ca gendarmii să nu facă earăși vărsare de sânge.

La *Nyiregyháza* peste 500 de socialiști s'au năpustit asupra unei trupe de gendarmi, ca să scape din mâinile lor pe câțiva tovarăși prinși. Ferberea poporului a luat aici proporții atât de mari, că s'au mai cerut două batalioane de infanterie.

La *Nyirbátor* socialiștii au îndrăznit să atace chiar casarma gendarmilor, unde se găseau câțiva capi ai mișcărilor revoluționare. Unsprezece dintre năvălitori au fost arestați. Pentru susținerea păcii au sosit la fața locului două companii de soldați.

— Tribunalul din *Nyiregyháza* a sfârșit alaltăieri procesul a 26 socialiști acușați de răscoală. Unsprezece au fost osândiți la temniță de 3—8 luni, ceilalți au scăpat.

În *Dunaföldvár* și jurasemenea au fost răscoală de socialiști. Gendarmii au pușcat.

1848.

— Cronica anului. —

Pojon, 11 Martie.

Tinerimea privește ca la un idol la Kossuth. Ieri a hotărît să-i facă serenadă și conduct cu torțe.

Pesta, 11 Martie.

»Cercul opozițional« a dat aseară mare banchet. Musica a cântat »Marseillaise« și marșul »Rákoczy«. S'au rostit toaste politice, unele entusiaste, altele violente contra lui Metternich.

Darmstadt, 11 Martie.

La dese pretensiuni guvernul dede prin o proclamațiune necondiționată libertate de tipar și alte drepturi, pe care popoarele cultivate le știu prețui alături cu vieța, din contră cele barbare și de le au sufer a li-se călca în picioare. (»G. de Trans.«)

Viena, 12 Martie.

Studentii traduc și multiplică vorbirea din 3 Martie a lui Kossuth împrăștiindu-o în public. Se produce din ce în ce agitație mai mare. Poliția deține studenți. Azi s'au adunat studenții la universitate și au exmis o deputație la Monarchul, ca să expună dorin-

țele tinerimei. Deputația a fost primită rece de Archiducele Ludovic, la 4 ore d. a. La 6 a primit-o Împăratul, promițând a lua în considerare cele date în scris. Se presimt evenimente neașteptate.

Sibiu, 13 Martie.

Măria Sa *Andrei Șaguna*, nou denumitul episcop, plecă ieri la Cluj, unde va petrece 10 zile. După reîntoarcere va merge la Viena spre a-și face umilita mulțumită, apoi la Carloviț spre a se hirotoni.

(»G. d. Tr.«)

Viena, 13 Martie.

A erupt revoluțiunea! — De dimineață deja se prevăd semne. Pe cornul bisericii sf. Stefan s'a găsit următorul placat: »Cine vrea binele Austriei, trebuie să vrea căderea actualului guvern«. Studenții s'au adunat în aula universității. Deputațiunea de ieri a referat despre rezultat și a îndemnat pe tineri să fie cu răbdare.

— »Nici un cias nu așteptăm!« — a fost răspunsul, și s'au pornit spre dietă, strigând: »Jos cu tirănia, trăească libertatea!«

Deodată vine miliție se facă ordine în jurul dietei și se împrăstie mulțimea. Ostașii sînt fluierați și bătuți cu petri. Se pușcă în — aer. Furia crește; studenții aruncă mobile asupra lor. Se dă foc veritabil. Cinci cadavre rămân jos. Mulți răniți. Mulțimea aleargă să se înarmeze.

Intr'aceia deputațiunea staturilor e primită. Metternich e silit să abzică. *Kolowrat* îi ia locul. Se dă voe studenților să se înarmeze spre a se constitui în gardă.

Știrea despre căderea lui *Metternich* produce bucurie nespūsă. Orașul se iluminează.

Viena, 14 Martie.

Abzicerea lui Metternich a făcut bună impresiune. Dar' lumea nu se îndestulește cu o simplă schimbare de persoane. Ea cere schimbarea sistemului. Nemulțumirea și indignarea crește din ce în ce, când la 2 ore se anunță, că guvernul a proclamat *libertatea presei* și înființarea *gardei naționale*, sub conducerea contelui Ern. de Hoyos. Entusiasmul produs a fost enorm. Patrulă de studenți și cetățeni înarmați percurg orașul vestind marea noutate. Orașul e decorat îndată cu stindarde, pe care e scris: »*Libertate de presă*«. »*Gardă națională*« și »*Ordine și siguranță*«.

Pesta, 15 Martie.

O ferbere neobișnuită domnește în orașul nostru de ieri. Azi la 10 ore a. m. studenții s'au adunat la universitate; lor li-s'au adaus oameni din toate clasele și de toate rangurile, spre a desbata asupra unei proclamațiuni lătită deja, în care se cuprind dorințele națiunii. De aci s'au dus înatinea tipografiei »*Landerer & Heckenast*« pretinzând să le tipărească numai decât atât cele 12 puncte, cât și o poezie națională de Petöfi.

Dorința li-s'a împlinit și peste 2 ciasuri tipăriturile erau împărțite printre mulțimea ce aștepta, în ploaie, la poartă. Acum toate colțurile sînt pline cu aceste placate, tipărite nemțește și ungurește. Punctele cele 12 sînt:

1. Libertatea tiparului și desființarea censurei.
2. Minister responsabil unguresc.
3. Dietă anuală la Pesta.
4. Egalitate politică și religioasă.
5. Gardă națională, adecă armarea poporului și depărtarea armatei străine; miliția se pună jurământ pe constituțiune.

6. Purtarea sarcinelor publice de către toți locuitorii.

7. Desființarea iobăgiei.

8. Jurii, adecă tribunale de cetățeni jurați.

9. Bancă națională ungurească.

10. Desființarea cancelariei și a locotenenței.

11. Libertatea condamnaților politici și

12. *Uniunea Transilvaniei cu Ungaria.*

Cluj, 15 Martie.

Guvernatorul Ardealului a chemat la Cluj pe episcopul dela Blaj spre a se conșfătuți în fața evenimentelor neașteptate.

Blaj, 16 Martie.

Episcopul însoțit de canonicul Cipariu, în urma neașteptatelor evenimente, călători la Cluj.

Viena, 16 Martie.

Deputațiunea maghiară fu primită în audiență de Împăratul, care împlini toate cererile cuprinse în adresă.

Archiducele Stefan e denumit locțiitorul Regelui în Ungaria. Ludovic *Battyányi* e denumit ministru-president și încredințat cu formarea primului minister unguresc.

Românul nu pier!

Astăzi făcând o privire îndorēt peste sutele și miile de ani, în cari parc-că toate furtunile și vânturile naturei s'au descărcat asupra poporului român de aici, — până la acel stejar falnic al națiunii noastre mame, care adumbrea peste 3 părți ale pământului, nu putem să desnădăjduim și să ne temem, că poporul român va pieri.

Acest popor, în urma sorței, veacuri de-arîndul a fost în stare să-și apere comorile sale cele mai prețioase: națiunea, limba și datinele.

Popoarele barbare de odinioară, care au făcut să tremure toată Europa au ajuns și la casa lui, 'i-o au prădat veacuri de-arîndul și 'i-o au și aprins, copiii 'i-au rapit, dar' pe el cu acestea comori sfinto, pe cari avându-le o națiune nici-odată nu poate pieri, nu 'l-au putut mișca din vatra sa.

'Și-a apērat curtea și casa sa cu putere uriașă și când 'i-a intrat dușmanul în curte bombardându-'i casa cu flacări și-a ridicat alta. De comorile lui prețioase însă nime nu s'a putut atinge, căci acelea li erau ascunse în inimă, unde ochiul vrășmașului nu era atât de ager ca să poată străbate. Astfel și-le-a păstrat până azi și azi și-le prețuește mai mult ca aurul și diamantul.

Dar' timpul să schimbă, cu timpul să schimbă și oamenii; vrășmașii poporului român însă n'au pierit, și azi are vrăjmași, încă mai tari și mai puternici, ca cei de până acum. Cei de odinioară luptau cu armă și foc, cei de acum însă cu arma înțelepciunii, care cu drept cuvēt s'ar putē numi a orbiei și a vicleniei. Această armă a timpului e cu două tășuri. Cu un tăș voese în gândul lor șireti: să întunece și să orbească lumea tăind adevērul în sute și mii de bucăți, ear' cu al doilea, în întunec să nu-'i vadă nime, să taie în corpul nostru și cu viclenie de pisică sălbatică să-și implante ghiarele în comorile noastre, pe cari ni-le-au păstrat părinții, moșii și strămoși de strămoșii noștri cu vieța și sângele lor așa precum ne-a rămas nouă curate și neruginite.

Ce facem noi acum, când dușmanii nostri ne-au răpit tot ce am avut, și vor se ne răpească și pe acestea? S'au doar să află cineva între noi fiecare de neștiutor de sine care, să nu simtă durere cumplită atunci când taie în corpul seu, în carnea sa vie?... Nu cred!

Deci să ne facem, după-cum au făcut strămoșii nostri când se apropia cineva de averea lor, pe care nu ar fi dat-o odată cu capul, să ne apărăm din răpitori și să strigăm: „bibi!“ Așa să strigă copiii care se joacă cu foc. Bolintineanu numia „copii îmbrănați“ pe o parte din dușmanii nostri.

Limba nu ne-o dăm, nu ne-o vom corci! Limba noastră trebuie să răsună și de aici înainte prin lunci și văi, pe dealuri și câmpii; birou, notar, boactăr, gendarm, finanț, angajat etc. dela cel mai mic până la cel mai mare trebuie să știe și trebuie să stea de vorbă cu noi românește!

Portul nostru să nu ni-l lăsăm, să nu lipsească din casa nimănui, nici dela domn, nici dela țeran! Femeia română e cu mult mai meșteră ca fabricantul jidan. Portul nostru e unic în felul seu, și capete încoronate îl iubesc. Cine nu-și aduce aminte de un chip apărut în „Foaia Poporului“ în anul trecut care ne arăta pe vestita Regină a României îmbrăcată în frumosul costum național, o femeie neromână de naștere, dar' mamă iubitoare a tuturor Românilor?

Să grijim bine de ce ne-a mai rămas și să ne muncim din răpitori să câștigăm înapoi ce am pierdut. Numai așa vom pute rămâne și ne vom pute numi urmași strămoșilor nostri, numai așa vom pute purta și în viitor numele falnic de Român, căci Românul numai de pe port și de pe limbă să poate cunoaște că e Român.

Dacă călăuzii, în simțul cărora și în inima cărora zace scutul de apărare al acestor comori scumpe ale națiunii române, vor fi nebăgători de seamă, vom suferi mari pierderi și va veni vremea să auzim doine străine prin văile și câmpiile adăpate cu sângele strămoșilor nostri în sute și mii de ani. Acestia vor tresări și morți din morminte, cari ne vor blăstăma să intrăm de vii... și să ese ei.

Ear' de vom fi cu toții la loc și vom fi cu toții pătunși de menirea măreață a chemării noastre, dreptatea și isbânda, acestea două surori scumpe și frumoase vor fi pe partea noastră, atunci sabia dușmană se va rugini de razele dreptății și se va sfărâma în apele limpezi ale isbânzei noastre.

Istoria, martoră nepărtinitoare a tuturor întâmplărilor din lume, ne arată cu paginile ei aurite, că noi nu ne încercăm a răpi averi străine, ci voim sus și tare să ne apărăm ce-i al nostru cu sfințenie.

Istoria e pe partea noastră, popoarele din lume cari cunosc istoria sunt pe partea noastră și dacă și noi vom fi de partea noastră unul ca toți și toți ca unul, atunci adevărul va da mâna cu isbânda și vor deveni rezultatul dorit al cauzei noastre sfinte.

Să arătăm dușmanilor, că le cunoaștem arma și o vom arăta și lumii să o vadă. Să le dăm să înțeleagă, că numai pe cale cinstită vor pute ajunge să stea cu noi de vorbă, ear' calea lor povârnișe, pe care vor să se apropie de noi le-o vom ști îngrădi și săpa cu șanțuri adânci, încât ori-ce vor face, străbate nu vor pute peste ele și noi tot neatinși vom rămâne.

I. P. Hosm...l.

SCRISORI.

Petrecere în Șugag.

Valea-Sebeșului, 24 Febr. c.

Onorate Dle Redactor!

Luni, în 2/14 Februarie a. c. s'a aranjat în comuna Șugag o petrecere populară împreună cu joc, în sala școlii din loc, pentru fondul școlar.

Încă dela orele 7 seara au început a se aduna public din inteligenți și popor, și s'a adunat atât, încât sala școlii destul de mare a fost prea mică pentru a încăpea toți oaspeții din loc și din comunele vecine de munte și de pe râul Sebeșului.

În sala frumos împodobită cu verdeață, flori, icoane frumoase și împodobite cu ghirlande în mândrul tricolor, s'a început jocul cu o rară veselie, care au durat până în dalbe zori.

Resultatul material al petrecerei, pe lângă cel mare moral, încă este mulțumitor, fiindcă dintre cei-ce au luat parte au contribuit cu suprasolviri următorii:

Dl Ioan Henteș, pretor cercual (Sebeșul-săs.) 1 fl.; Simion Ianculescu, notar (Șugag) 1 fl.; Ioan Florian, notar (Laz) 2 fl.; Gligorie Ghib, paroch (Șugag) 1 fl.; Toma Barb, comerciant (Șugag) 1 fl.; Reith Erő, locotenent de gendarmi (Sebeșul-săs.) 60 cr.; Ioan Goția, inv. și teolog abs. (Șugag) 50 cr.; George Vulcu, învățător (Șugag) 40 cr.; Sabin Catalina, pădurar erarial în pensie (Șugag) 60 cr.; Molnár Lajos, sergent de gendarmi (Șugag) 40 cr.; Daniil Lupu, pădurar suprem erarial (Colonia Bistra) 1 fl.; Dănilă Nariță, pădurar cercual (Sina) 40 cr.; Alexă Masticu, pădurar (Mercurea) 50 cr.; Nicolae Raica, pădurar cercual (Șugag) 60 cr.; Nicolae Bucur, pădurar erarial (Șugag) 60 cr.; Pop János, pădurar erarial (Șugag) 60 cr.; Ioan Bogdan, primar (Șugag) 1 fl. 50 cr.; Ioan Moga, primar (Căpâlna) 60 cr.; Cosma Tonescu, birtaș (Căpâlna) 60 cr.; Nicolae N. Stefan, comerciant (Șugag) 1 fl.; Ioan N. Stefan proprietar (Șugag) 1 fl.; Nicolae Bogdan, proprietar (Șugag) 1 fl.; Nicolae Catean, cassar comunal (Șugag) 1 fl.; Pavel Bogdan, colector (Șugag) 60 cr.; Luchian Cernat, măiestru (Șugag) 80 cr.; Ioan Panfiloiu, econom (Șugag) 60 cr.; Vasilie Hinția, învățător (Sebeșel) 60 cr.; George Groza, măiestru (Săscior) 40 cr.; Ioan Crețu, episcop (Șugag) 70 cr.; Ioan Bogdănel, econom (Șugag) 60 cr.; Ioan Toma, birtaș (Șugag) 60 cr.; Macarie Breaz proprietar (Laz) 60 cr.; Eliseiu Colhon, întreprinzător (Laz) 60 cr.; Dănilă Bucur (Lancrăm) 40 cr.; Dumitru Rodean, hotelier (Poiana) 1 fl.; Vasilie Rodean, negustor (Poiana) 40 cr.; Ioan Todescu, pădurar comunal (Șugag) 60 cr.; Constantin Moga econom, (Șugag) 60 cr.; Nicolae Bucurescu și Petru, economi (Șugag) 80 cr.; George Stefan (Șugag) 40 cr.; Partenie Orășan 40 cr.; Nicolae B. Stefan 40 cr.; Stefan Gross lui Precup 60 cr.; Drugaciu George, gendarm 60 cr.; Szabó Károly, gendarm 60 cr.; Szász István, gendarm 60 cr. La olaltă 33 fl. v. a.

La petrecere numiții participanți su fost aproape toți însoțiți și de familiile lor. Pentru isbânda petrecerei laudă se aduce comitetului aranjator: *Toma Barbu*, comerciant, învățătorilor *Ioan Goția* și *George Vulcu*, apoi *Sergiu Catalina*, sergent militar; dar' cu deosebire meritul petrecerei să atribuie dlui notar *Simion Ianculescu*, care a inițiat și condus această petrecere spre deplină mulțumire a tuturor oaspeților.

Grigorie Ghib, paroch gr.-or.

Din viața lui Stefan-cel-Mare.

Vieța și faptele lui Stefan-cel-Mare au tăiat o mare și adâncă brazdă în istoria poporului român, așa că nu numai isprăvile lui mărețe au rămas în pomenire la urmași, ci poporul român din Moldova a păstrat mai multe povestiri despre el, cari ne arată unele întâmplări așa zicând din viața lui privată.

Vom da câteva din aceste și începutul îl facem cu următoarea povestire hazlie:

Stefan-Vodă și Tolpa Țiganul.

Se spune, că Stefan Domnul să fi fost om desghețat și verde ca busuiocul. Toți oamenii de pe lângă dînsul, erau aleși pe sprinceană; deștepți, veseli și numai spirit, știi colea, cum sunt bunii să 'mi-'ți facă ispravă bună.

Stefan Domnul era așa de bun când vedea dreptatea înaintea lui, încât să 'mi-'l pui la rană și să se vindece; dară era așa de aspru, când da peste câte o nedreptate, încât nu căuta nimărui de ce li e cojocul, ci 'mi-'ți-'l punea la pedeapsă, măcar de-ar fi fost de șapte palme în frunte.

La curtea lui se afla un Țigan cam vorbăreț anume Tolpa. El aflase har înaintea lui Vodă pentru glumele lui cele nevinovate, și cam înghimpătoare pentru unii din boieri.

Într'una din zile văzu el venind la Vodă o seamă de țerani români. El le ese înainte.

— Ce căutați voi, bre oameni buni?

Țeranii, socotind că este vr'un boier de-a curței, își luară căciulele în mână, și într'o glăsuire toți ziseră:

— Apoi ce să căutăm, cuconășule. Eată, am venit și noi, păcatele noastre, să ne jeluim lui Vodă, pentru pacostea ista de părcălab, care ni-s'a pus ca scaiul în cap.

— A cam aflat Vodă câte ceva despre părcălabul vostru, bre, oameni buni. Spuneți-'mi și voi tot ce știți și lăsați-'l pe mâna mea c'oiu ști eu cum să-'l încondeiu la Măria Sa, și vi-se va face dreptate.

Atunci țeranii îi spuseră cum îi nedreptățește părcălabul, cum îi asuprește și jupuește, cum le ia biruri afară din cale, cum îi globește peste măsură, pentru lucru de nimica, și pe lângă aceste cum îi chinuște, bătându-'i până îi desnoadă, ia pentru așa de florile mărului.

— Duceți-vă acasă, dragii mei, le mai zise Tolpa, și vă odihniți, că am eu ac de cojocul lui. Să nu vă temeți de nimic, de acum înainte nici capul nu trebuie să vă mai doară.

— Dumnezeu să-'ți dea noroc și să-'ți lungească zilele, cuconășule, să ai parte de ce te-'i ruga lui Dumnezeu și să fii sănătos și rumen ca un bujor.

Apoi pleacă țeranii cu inima ușurată. Tolpa, nici una, nici două, el voia să facă dreptate țeranilor. Se vede că el cam știa patarania despre ceea-ce păteau țeranii de pe la păcălabi. Ce să facă, cum să dreagă ca să se ție de cuvântul ce dase țeranilor. Se gândi, se resgândi, și deodată, lovindu-se ușor cu palma pe frunte, zise:

— Stăi, că 'ți-am făcut-o păcălabi.

El căta acum vreme cu prilej să poată intra la Vodă când o fi în toane bune. Nu trecu mult și într'una din zile văzu pe Vodă cu voe bună intrând în Divan. Pasă-'mi-te Vodă aflase că oast' a lui înfrânsese o seamă bună de vrășmași ce încăl-caseră țeara. Dar' era prea de vreme. Nu venise nici un boier la Divan. Vodă era singur.

Atunci odată intră repede în Divan ținându-se cu mâna de falcă și văietându-se.

— „Dar' tu, mă Tolpo? Ceai? de ce plângi? îl întrebă Vodă cam rîzînd.

— Ce să am? Eacă 'mi-a tras Popa o palmă, de 'mi-a eșit stele verzi din ochi.

— Da, de ce, mă? îl mai întrebă Vodă înseninându-i-se fruntea și făcînd haz.

— Ei, eaca, pentru-că n'am știut Tatăl-nostru.

— Bine 'ți-a făcut. Două trebuia să-'ți dee, mă păcătosule. Trei trebuia să-'ți dee. Păi bine mă, păgân de-ai fi fost și tot trebuia să știi Tatăl-nostru.

Dar' tu ce părdalnicul de liftă spurcată ăi fi fiind, de să nu știi tu rugăciunea Domnului și Dumnezeuului nostru.

— Ba îl știu, Măria Ta; dar' într'un loc îl greșesc.

— El bine ia zi, să vedem unde nu știi, și să te silești să-'l înveți. că-'ți dau și boierie.

— „Tatăl nostru, carele ești în ceruri, sfințească-se numele tău, vie împărăția ta...”

— Mai încolo?

— Aici o cam smintesc Măria Ta.

— „Fie voea ta”.

— Fie...

— Fie voea ta..., prostule. Zi dela început și bagă de seamă; ține minte: fie voea ta.

— Tatăl nostru... carele ești în ceruri... sfințească-se numele tău... vie împărăția ta... fie...

lui Dumnezeu, precum se face și în ceruri. Aici nu e vorba de voea mea sau a ta, bicisnicule.

— D'apoi... fie și a lui. Dar' dacă uit.

— Doară nu-'ți lipsește vre-o doagă. Ține bine minte.

— Nu că-'mi e voea să uit, Măria Ta. Dar' ca să-'mi aduc aminte lesne, scrie-'mi, Măria Ta, rogu-te, vorbele aceste, și te iscălește, că doar' știind că vine dela Măria Ta, voi ai grijă ca de poruncile ce-'mi dai.

Stefan-Vodă, bun precum îl lăsase pe el Dumnezeu, și care nu știa ce este viclesugul la inima lui, luă o coală de hârtie, și scrise cu niște slove mari: fie voea ta. Apoi o dete în mâna lui Tolpa, după ce se iscăli.

Tolpa când văzu cartea domnească în mâinile lui, de bucurie 'i-se părî că apucase pe Dumnezeu de un picior. Eși din Divan, și porni într'un suflet la satul de unde veniseră țeranii să se jeluască lui Vodă.

Cum ajunsese acolo dete în știre la toată lumea că a venit cu o poruncă domnească. Când auziră țeranii de una ca aceasta se adunară cu cățel, cu purcel, să afie ce zice porunca. (Va urma).

Port țărănesc.

— Vezi ilustrația. —

Ilustrația din numărul de azi ne înfățișează un țeran român din părțile de mează-noapte ale Ardealului, în portul său de iarnă, simplu, dar' frumos. În cap, precum vedem are căciula, de sub care ese părul lung și stufos,

ce cu atâta plăcere îl poartă țeranii români în cele mai multe părți.

Trupul este acoperit cu un cojoc blănit și împodobit pe umeri, pe piept și spate și la mâneci cu flori cusute. Sub cojoc are cămeșă cu chindisuri, apoi pieptarul și șerparul. Aceste însă nu se văd în ilustrația noastră. În picioare are cisme pe ramă. Judecând după bogăția vestimentelor, se vede, că ch'pul ne înfățișează pe un țeran bogătan, bine îmbrăcat.

— Fie voea ta, mă, zise Vodă cam răstit. Eată îți spun drept și mie îmi vine să-'ți dau o palmă. Cum de să uiți tu dela mână până la gură. Nu te credeam eu odată cu capul să fii tu așa de nătărău. Atâta lucru să nu ții tu minte! Eată: fie voea ta. Zi de mai multe-ori.

— Fie voea mea..., fie voea mea... fie vo...

— Nu așa, sgripsore bătrân! Fie voea ta, mă, adevă să se facă pe pământ voea

PARTEA ECONOMICĂ.

Cercetarea stupilor.

E neapărat de lipsă să se cerceteze stupii îndată-ce s'a încălzit. Scopul cercetării este mai cu seamă de a afla, că are stupul miere și matcă, pentru-că primăvara, în lipsa acestora, stupul se prăpădește.

Un stup greu și cu mulțime de albine ne dă a înțelege că are miere, dar' nu putem fi de tot siguri că are și matca în regulă; ear' unul ușor poate ave matcă cât de tină și bună, dar' lipsindu-i mierea, trebuie nutrit, pentru-că primăvara de timpuriu albinele nu află nimic, sau aproape nimic pe afară.

În coșnițele de nuiele cercetarea se face astfel: stuparul își pune obrăzarul, la coșnița dela loc, așezându-o culcată pe o masă, dar' așa ca fagurii din ea să se vină din sus în jos. Acum prindem cu mâinile două table de faguri, desfăcându-le cu grije, pentru-ca să vedem, de se poate, până în vârful coșniței.

Tot așa facem cu alte două table și m. d. până sfîrșim. Văzînd pui astupați în căsuliile lucrătoarelor, e semn că este matcă în stup. Neisbutind a vedea astfel de pui astupați, e bine să tăiem o bucată cam de mărimea unui deget din partea din sus de jumătate a fagurului din mijloc, în care aflînd ouă și pui, stupul are matcă. Fiind stupul bogat în albine, aceste se întetesc cu fum în laturi și spre fundul coșniței, spre a pute lucra mai cu înlesnire. Dacă nu dăm nici de ouă nici de pui e semn că stupul n'are matcă și e de a se împreuna cu altul.

Aflîndu-se în comună un om priceput în ale stupăritului, e bine să se întrebe cu astfel de ocaziuni.

La coșnițele mobile, adecă cu rame, cercetarea este de tot lesnicioasă: se scoate ramă de ramă — cu ajutorul cleștelor de stupi — până am dat de ouă și pui astupați, ceea-ce ne încredințează că este matcă și până ajungem la pui și ouă vedem și cam câtă miere are stupul.

Neavînd vre-un stup miere trebuie să i-se dea. Ramele se pun la loc, asemenea fereastra, umplătura și ușa.

Coșnițele de nuiele, după-ce am isprăvit, se pun la loc; urdinișul să fie strîmțat, ear' pe de desupt să nu rămîna găuri. Spre acest sfîrșit să se pună cenușe în jurul coșnițelor și să rămîna și pe mai departe îmblojite, pentru-că în Martie și Aprilie sînt destule zile, adesea și săptămîni, de tot urte și nepriincioase albinelor. De aceea în acest timp stupii trebuie să fie necurmat grijiți și bine adapostiți, avîndu-și nutrețul și căldura de lipsă.

Earăși școalele de repetiție-economice.

Cu privire la felul acesta de școale am scris în deosebite rînduri și credem a fi la loc să scriem și cu acest prilej. Dela luarea primelor măsuri pentru aducerea în ființă a acestor școale sînt abia 2 ani și azi sînt în întreagă Ungaria și Ardeal 332 de astfel de școale și ca la 100 sînt pe cale de a se înființa.

În părțile ardelenne sînt de toate 75 de atari școale, la a căror susținere statul ajută cu 3169 fl.; celelalte cheltueli le poartă comunele, pentru-că aceste școale sînt de caracter comunal și prin urmare cad în sarcina comunelor.

După-cum am scris și de altă-dată, la înființarea și susținerea școalelor de repetiție-economice au fost deobligate numai comunele, în cari se află școală cu cel puțin doi învățători; dar' acum se stăruie, ca toate comunele se aibă o atare școală, adecă și acele, cari au școală numai cu un singur învățător.

Și chiar pentru poporul nostru care se ocupă aproape numai cu economie școalele din vorbă sînt de o însemnătate foarte mare. Ele au să dea pe vîrșul direcțiunea în formarea unor economiști și mai bine pregătiți în toate ramurile economice — și în acele cari azi sînt foarte mașter îmbrățișate; din care causă poporul nostru nici nu se poate ridica la o stare mai bună.

Un singur cusur are această instituție, de altfel destul de bună și anume, că instrucția învățătorilor se face numai în limba maghiară și cea a școlarilor — deasemenea e prescris — să se facă în limba maghiară și numai cu concesiune prea înaltă în limba maternă, în care întemplantare limba maghiară e de a se propune deosebit în 2 ore pe săptămîna. Lucru de sine înțeles, că mare parte a învățătorilor noștri, nefiind destul de aptă în limba maghiară, nu se poate cualifica la școalele economice ale statului, — ear' altă cale le este închisă, — și școlarii încă și mai puțin pot profita din instrucția într'o limbă pe care nu o înțeleg.

Cu toate aceste sfătuim pe învățătorii noștri să se cualifice cât mai îngrabă și în această privință, ear' pe frunțașii școalelor și comunelor românești îi rugăm și cu această ocaziune să nu întrelase datorința, ce o au față de înființarea și susținerea acestor școale, firește, cu limba de propunere română.

Împreunarea pomilor.

Cel mai ușor și mai bun mod de altoire a pomilor este împreunarea. Ea se poate face la toți pomii roditori și chiar și la pomișorii de un an. Prin modul acesta de altoire trunchiul se va-tămă tare puțin și de aceea să vindcă îngrabă. Surceii luați din pomii nobili trebuie să fie de un an, pentru primăvara

aceasta sînt buni surceii crescuți în vara trecută. Surcelul de altoit să taie în mai multe părți, grijind ca fiecare parte să aibă cel puțin 2—4 muguri (ochi). Partea din mijloc a surcelului este cea mai potrivită. Cei-ce au tăiat surceii în Ianuarie sau Februarie au făcut mai bine, decât cei-ce li taie în preajma altoitului. Surceii acestia până la timpul altoirei se păstrează în țerînă sau în nésip jilav într'o pivniță sau și afară, dar' într'un loc spre miază-noapte, unde să nu-ni ajungă nici-cînd razele soarelui.

Copularea se face mai bine la sfîrșitul lunii lui Martie sau la începutul lui Aprilie.

Trunchiurile sau ramurile pomilor de copulat trebuie să fie chiar așa de groase ca surceii nobili pentru altoit, căci e neapărat de lipsă, ca tăieturile acestora să se potrivească întocmai.

Pomișorii tineri se copulează la 15 cm. dela pămînt. Copulându-se pomi mari, se aleg ramuri de 1—2 ani, cari sînt de a se copula la 15 cm., socotiți dela nodul cel din urmă. Tăierea trebuie să fie de-a costișul și netedă, lungă de 2.66—3.5 cm.; și întocmai trebuie să se și tăietura rădăcii nobile, ca să se nimerească întocmai, coajă la coajă, cu tăietura trunchiului sau ramurei de altoit.

Fiind bine potrivită tăietura la amîndouă, se așează la olaltă, se string bine cu o mîna, ear' cu cealaltă se aleagă cu legături Raffia, anume pentru altoit — foarte spornice și practice, sau și cu alte fășii s. p. de cânepă etc. După-ce s'a legat bine se unge cu ceară anume, de care se vinde și numai de câte 10—20 cr. Peste această legătură se mai pune încă una din pânză, — bucăți de zdrențe, — care se unge cu păcură. Tăietura din vârful surcelului altoit încă se unge cu ceară de altoit. După un timp oare-care, legătura cea strînsă se ia jos cu grije, aplicându-se alta mai slobodă.

„Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului“.

Semințe și articli economici.

(Avis).

Cu provocare la înștiințarea noastră dte 9 Februarie n. c., ne luăm voe a aduce la cunoștința membrilor „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“, că am prelungit termenul de 1/13 Martie c. până la 25 Martie n. c., termen, în care sînt a se înainta aici cererile pentru distribuirea în mod gratuit de sîmîntă de trifoiu, de napi de nutreț și de luțernă, cum și sîmîntă de cânepă italiană.

În acest timp vestim pe agricultorii români, că subscrișul comitet va mijloci pentru ori-și-cine i-se va adresa procurarea articliilor economice amintiți mai jos. Spre orientare însemnăm și prețurile:

1. Sîmîntă de luțernă franceză de prima calitate, 1 chlgr. = fl. —.75.

2. Sămânță de trifoiu de prima calitate, 1 ch'gr. = fl. — 50.
3. Sămânță de iarbă franceză de prima calitate, 1 ch'gr. = fl. — 72.
4. Sămânță de napi de nutreț uriași (Mamut) roșii, 1 ch'gr. = fl. — 34.
5. Sămânță de napi de nutreț aurii (Golden Tamkart), 1 ch'gr. = fl. — 36.
6. Sămânță de napi de nutreț urași (Mamut) galbini, 1 ch'gr. = fl. — 36.
7. Sămânță de ceapă uriașe „Rocca” roșie, 1 ch'gr. fl. 2.90 (20 gr. 12 cr.)
8. Sămânță de ceapă uriașă „Madeira” (rotundă), 1 ch'gr. fl. 3.10 (20 gr. 12 cr.)
9. Sămânță de dovleci uriași, 20 gr. 10 cr.
10. Sămânță de mazărice de munte (Lattyrus silvestris), 1 ch'gr. fl. 3 (20 gr. 10 cr.)
11. Legături de altoit din Raffia, foarte spornice și practice (5 ch'gr. fl. 3), 1 ch'gr. 70 cr.
12. Funii de legat pomii (Cocos), foarte spornice și trainice, 1 ch'gr. (circa 200 metri) 55 cr.
13. Ceară fluidă de altoit foarte practică și îndemnativă, în doze à 125 gr. 25 cr., à 250 gr. 50 cr. și à 30 gr. 10 cr.

Doritorii, cari vor trimite la adresa subscrisului comitet prețul, apoi 6 cr. pentru buletinul de expediție (Fracht-brief), 1 cr. de ch'gr. pentru pachetare și 2 cr. taxa de imanuare (postală) — vor primi articlii procurați cu reîntoarcerea poștei.

Sibiiu, 6 Martie n. 1898.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului”.

D. Comșa,
preș.

V. Torășianu,
secretar.

Negoț românesc. „Severineana”.

Joi, în 3 Martie nou la 10^{1/2} ore înainte de amiază s'a ținut adunarea generală constituantă a „Severinenei”, societate comercială în Caransebeș. Dl protopresbiter Andreiu Ghidiu deschide adunarea prin un discurs frumos, apoi poartă pe membri, ca să-și aleagă un birou ad hoc. Ca aclamațiune se alege de președinte dl protopresbiter al Orșovei Michail Popovici, ear' de notari: domnii Carol Susich și Dr. Petru Ionescu. Se constată că numărul acțiunilor subscrise este de 2340, reprezentând un capital de 58.500 fl.; acționarii sînt 549; din capitalul subscris a încurs 25.911 fl. 10 cr. Statutele societății se primesc fără modificare. În direcțiune sînt aleși domnii Ilie Curescu, Dr. Traian Badescu, Paul Pop, Dr. Petru Ionescu, Dr. Constanțin Popasu, Ioan Mihai, Iefta Biju, Aurel Marin; membri supleanți Aurel Nedici, Nicolae Velcu și Nicolae Târziu. În comitetul de supraveghere domnii Andreiu Ghidiu, Ioan Topal, Grigorie Vădrariu, Traian Barza, George Ianuloviciu; supleanți Ioan Madiacea și Ioan Dobrin. Dându-se absolut membrilor fondatori, președintele cu cuvinte frumoase, și între suferite aclamări încheie adunarea. — Direcțiunea „Severinenei” s'a constituit în următorul chip: Ilie Curescu, președinte; Aurel Marin, vice-președinte, Dr. Petru Ionescu notar.

Apel

pentru banca „Riureana”.

Lăpușul-românesc, 4 Martie c.

Se știe, că noi cei de aici stăm în imediată apropiere a falnicului „Oibles” și a „Satrei” lui Pinteaviteazu, cari munți numai puțină aboreală ne slobod spre noi, agrii noștri rămân cu totul nefructiferi; și astfel bietul popor român ca să poată alina foamea nevinovaților sei pruncuți, și ca să-și poată plăti dările și impozitele, era și este avisat a alerga la nemiloșii Jidani și nejidani ca cu % de 50—80 la sută să-și scoată familia din perire, și vaca de sub tobă — Astăzi har Domnului! întru mult mai bine s'a schimbat starea poporului nostru agricol, prin înființarea institutelor de credit, cari pun capăt abuzurilor nemiloșilor cămătarnici.

De acest simț nobil fiind conduși, la anul 1891, vre-o câțiva bărbați devotați mai mult, decât de a-și asigura lor lefe grase, au înființat în comuna românească Capolnoc-Moștor (comit. Solnoc-Dobâca) o „asociațiune de credit” cu numele „Riureana”.

Capitalul „Riurenei” fiind foarte modest (pare-mi-se 10 mii fl.) de sine urmează, că nu și-a putut extinde activitatea pe un teren mai larg, neputând acorda miilor de recurenți creditul necesar.

Acum când ved din noul „Prospect”, că după conștientoasă activitate de 7 ani, mai tot aceiași bărbați valoroși voase se pășescă pe un teren mai larg, straformând asociațiunea într-o bancă solidă, cu capital de 50 000 fl., ca se poată răspunde tuturor lipselor, nu pot să nu dau curs liber simțmintelor mele de bucurie în valoarea noastră „Tribuna” și să nu vestesc în vileag, că și noi de aici, voim a înainta cauza comună, cerând numai un lucru: *sprijin reciproc*. Conjur deci pe toți amabilii cetitori ai „Tribunei” și pe toți aceia în ale căroră vine „curge un sânge de Român”, să sară întru sprijinul institutului românesc „Riureana”, subscriind cât de multe acții à 50 fl. sub cele mai avantajoase condițiuni. Căci vrednică este „Riureana” de părtinirea tuturor Românilor de bine, asigurați fiind, că precum în trecut cu un modest capital, pe mulți Românași a scos din ghiarele nemiloșilor cămătarnici, cu atât mai virtos, pe viitor avem deplină încredere, că cu un capital de 50 000 fl. va îndeplini mai eficace această faptă umanitară.

Fraților Români!

Să ne ajutăm unul pe altul, pe terenul ce ni-a rămas deschis, pe terenul economic, și atunci și Dumnezeu ne va ajuta.

Părtinirei clerului și poporului român cu toată căldura recomand institutul „Riureana”.

Iosif Nemeș,
preot rom.

Sfaturi economice.

Onă iarna.

Găinile, în timpul iernei, dacă se vor hrăni bine și mai ales dacă se vor ține într'un grajd sau coteț mai cald, vor oua de sigur și vor aduce proprietarului lor un câștig frumos, — onăle proaspete fiind bine plătite iarna. Când va fi gerul mare, se va da găinilor apă caldă de beut și se va pune și ceva bălegar proaspăt de cal în coteț. Se va îngriji deasemenea, ca cotețul să fie curat și să cuprindă năsip curat pe jos.

Cum se ne apărăm de melci.

Melcii și mai ales acei cari nu au ghioace, sînt animale foarte urite de economi și grădinari din cauza stricăciunilor ce fac. Ei se nutresc mai mult cu legume și plante folositoare omului și se pot da numeroase pilde de lăcomia pe care o au totdeauna. Mai stricători decât ori-când sînt primăvara, căci în acest timp al anului se nutresc numai cu plante tinere și răsaduri mici și cum sînt de mîncăcioși fac adevărate jafuri în straturi. Mulți grădinari observând réul ce-l fac melcii plantelor tinere, mîncându-le frunzele, au căutat să găsească arme de apărare împotriva lor. Prin diferite cercetări s'a găsit, că presărînd în jurul plantelor răzături de lemn, funingine, cenușe, var, le putem apăra întru câțiva de lăcomia melcilor, totuși melcii găsesc de multe-ori mijloace să înlăture aceste pedeci și să-și îndestulească lăcomia.

Grădinarii însă nu s'au dat bătuiți, s'au pus din nou pe lucru și neconținut să descoperă pedeci pentru lăcomia melcilor. Una din cele mai noue este următoarea: Să se întindă pe fața pămîntului și în jurul straturilor cu legume sau răsaduri, pe cari voim să le apărăm de melci, o panglică (cordea) de pânză lată de patru sau cinci centimetri, carc a stat timp de douăzeci și patru de ciasuri muiată în o amestecătură făcută din cinci părți sulfat de fer sau vitriol verde (calaican) și din cinci zeci de părți de apă. Atingerea acestei panglice le e foarte neplăcută melcilor. Și e destul ca ei să simtă mirosul vitriolului pentru-ca să fugă. Din cauza ploilor mirosul vitriolului se poate perde de pe panglici și de aceea e bine, ca îndată după ploaie, să se moaie din nou panglica în amestecătura de vitriol verde cu apă.

I. N.

Știri economice.

La expoziția din Paris. Școala de arte și meserii din București va trimite la expoziția universală din 1900, lucrări de ferărie (ajustaj, lăcătușerie, cazangerie, tinichigerie, galvanisare, galvanoplastie, turnătorie) și lucrări de lemnărie (dulgherie, tâmplărie, sculptură, rotărie, modelărie, arte industriale).

Se va trimite și un album cu planurile școlii împreună cu lucrătoarele și cu vederi fotografice ale lucrătoarelor în activitate.

Averea și datoriile orașelor. De curînd a eșit în tipar o carte ungurească, în care se arată averea și datoriile orașelor noastre. Eată unele date din această carte: Timișoara are avere de 7 milioane 100 mii fl. Clujul 5 milioane, Brașovul 6 milioane 610 mii, Sereda din Ciuc 32 mii, Hunedoara 80 mii, Vințul-de-sus 91 mii. Datorie are Oradea-mare 4^{1/2} milioane, Clujul 2 milioane 697 mii, Budapesta are avere de 102 milioane și datorie de 41 milioane florini.

Chinezii și noi. Pe când era Europa încă acoperită cu păduri și bălți, Chinezii, aflaseră deja o mulțime de lucruri. Așa spre pildă compasul (magnetul) le este cunoscut deja de 3000 de ani. Praful de pușcă le era deasemenea cunoscut, mai înainte de a-l afla Berthold Schwarz. Cu 500 de ani înainte de descoperirea tipografiei de Guttenberg Chinezii aveau deja cărți tipărite, al căror tipar însă se deosebia cu totul de al lui Guttenberg. Fabricațiunea de vase chineze datează din timpurile cele mai vechi și încă și astăzi, cu toată iscusința Europeanilor sunt multe astfel de fabricate, cari nu se pot face. Astfel sunt spre pildă vasele de porcelan alb, în cari, umplute cu apă, apar figuri de pești ca-și-când ar înota în apă. Fabricațiunea de mătăsurii fine tot dela Chinezii e luată.

Prețul cucuruzului și grâului în România. Știm, că pe mai mulți din cetitorii noștri îi va interesa prețurile cucuruzului și grâului din România. Eată unele date după gazetele de dincolo:

În țeară — scrie un ziar economic — cererile pentru grâu și cucuruz sunt foarte numeroase, prețurile sunt zilnic în urcare. Cucuruzul mai cu seamă dă loc la negoț însemnat; cererile din Ardeal și Ungaria vin mereu: se plătește chila de 7 hectolitri, cucuruz obișnuit cu 41 până la 42 lei (19—20 fl.), ear' cucuruz roșu 44—45 lei. Știrile ce ne soses: din străinătate vestesc o ușoară scădere pentru cucuruz și grâu. În alt ziar aflăm următoarele prețuri: La București cucuruzul se vinde cu 5 lei 50 bani până la 6 lei de hectolitru, grâul cu 10 lei până la 10 lei 50 de bani.

Stupăritul în Ungaria. În urma cercetărilor făcute din parte oficioasă s'a aflat, că în toamna anului 1896 erau în Ungaria: Stupi în coșnițe comune (de rând) . 404.520
Stupi în coșnițe raționale (cu rame) . 158.997
Ear' de toți 563.517

Mierea produsă de acești stupi s'a scotit a fi 32,370.70 măști metrice.

Prețul ei 971.121 fl.

Ceara produsă a fost 204.915 ch'gr.

Prețul ei 204.915 fl.

Ear' prețul mierei și al cerei la olaltă a fost în acel an: 1,176.063 fl.

Fiecare stup ar fi dat așadar', unul cu altul luați, câte 6 chlg. miere, ear' prețul unui chlg. a fost de 3 zeceri.

Puțini stupi; căci dacă scotim s. p. că în Ungaria sunt 27 mii de învățatori și că fiecare ar ave numai câte 20 stupi, s'ar acoperi și numai cu chipul acesta numărul de stupi de care e vorba.

Tîrgul din Cluj s'a ținut săptămîna trecută. Foile din Cluj scriu, că circulația a fost mare, prețurile au fost încă urcate. În ziua dintăiu s'au vîndut 696 de vite cornute, 112 cai și 127 de porci. A doua zi tîrgul a scăzut. Cai de rasă au fost puțini și s'au cumpărat cu deosebire cai de ham.

Tîrgul de țeară din Orăștie s'a ținut săptămîna trecută. „Rev. Orăștiei“ scrie, că tîrgul de vite a fost bine cercetat și de vînzători și de cumpărători. Au trecut vitele tare. Îndeosebi boii. Câte 250 fl., 300, 350 până la 400 fl. părechea.

Starea sîmînturilor la noi. Din raporturile sosite la ministerul de agricultură din deosebite părți ale țerei se vede, că fiind timpul primăvăratic, în unele locuri, anume pe Șesul cel mare al Ungariei și pe țărmii Dunării s'a început pe la sfîrșitul lui Februarie aratul și sîmîntatul. Se sîmîntă ovîsul și orzul, apoi semințele de nutreț, mai cu seamă acolo, unde luțerna și trifoiul au fost nimicite de șoareci. Sîmîntăturile de toamnă s'au îmbunătățit. În unele părți au făcut mari pagube vermii, dar' mai cu seamă șoarecii, anume dintre comitatele noastre în următoarele: Brașov, Alba-de-jos, Solnoc-Dobăca, Turd-Arieș, Treiscaune, Torontal, Timiș și Cenad. Rapiței 'i-a mers rău; în unele părți a perit. În vii și pomaturi asemenea s'a început lucrul de primăvară. Viile și pomii au iernat bine. Lipsă de nutreț nu este, dar' calitatea nutrețului e cam slabă.

Starea sîmînturilor în România. Știrile care ne sosesc din județe — serie „Jurnalul societății centrale agricole“ din București — cu privire la starea sîmînturilor sunt destul de îmbucurătoare. Ultimele ploii căzute, după care a urmat timpul călduros contribuie la dezvoltarea sîmînturilor.

Lucrările de primăvară au început; se sîmîntă orz și dacă vremea bună va continua cucuruzul se va sîmînta mai de timpuriu.

Împărțire de altoi. Ministrul de agricultură dă în cinste în primăvara aceasta mai multe sute de mii altoi și pomi nobili. Cei-ce voiesc să capete astfel de altoi să-și dea rugărilor prin notarii cerevali.

Iarna în Răsărit. Pe când în toată Europa a fost o iarnă foarte ușoară, în Răsărit a fost excepțional de friguroasă. Jurnalul „Lewis-Chromile“, 'i-s-a serie din Ierusalim că o iarnă ca aceasta n'a mai fost niciodată prin părțile acele. Se știe că și în Egipt a vîns astă iarnă, și pe Balcani a fost atîta omăt, că circulațiunea căilor ferate era întreruptă, tot așa și în Sicilia.

Țeara-Noastră.

Descrierea Ardealului spre mează-noapte dela Murăș

de

Silvescu Moldovan.

(Urmare.)

Găina.

În privința originii tîrgului din Găina eată ce scrie Frîncu-Candrea:

„În vremile de demult, păstorii din acel munte făceau în fiecare an o feștanie în mijlocul turmelor. Cu aceea ocaziune Vridenii duceau mîncări și beuturi și se ospetau cu popa lor pe iarbă verde, și între brazi. În urmă feștania a dispărut, ear' petrecerea a rămas și se ține în fiecare an la Sîn-Petru. Crișenii din apropiere au început și ei se ia parte la petrecerea Vidrenilor, și așa dintr'o petrecere locală a Vidrenilor cu timpul a ajuns să fie o petrecere generală a Moților și Crișenilor.

„Mai era și obiceiul ca la Sîn-Petru să plătească Vidrenii despotului proprietar feudal Holaky din Hălmagel arînda pentru pășunatul vitelor în Găina; de aceea în ziua numită Moții cu nevestele și cu copiii lor, ospetându-se de bucurie, că s'au plătit de sîtana, participau la această veselie și Crișenii, cari aflînd că Vidrenii aveau beutură, duceau și ei în schimb spre vînzare tot felul de unelte

și astfel s'a născut tîrgul din Găina, rău și fără cale numit de străini: tîrg de fete.

Să poate, că aceasta se-i fie originea, dar' în ori-ce cas el în curînd a devenit un loc de întîlnire însemnat pentru ficiorii și fetele din jurul Găinei. Aici se adunau o mulțime mare de tineri, făceau cunoștințe, legau dragoste, se făceau chiar promisiuni de căsătorie și se schimbau poate inele, ceea-ce în ochii Moților înseamnă logodire. Apoi cu toții, tineri și bătrîni, jucau și își petreceau.

Bergner aduce obârșia lui în legătură cu împrejurările locale ale Moților. Fiind satele depărtate și împrăștiate, ficiorul de însurat ar fi trebuit să umble cu săptămînilor prin munte, ca să-și poată afla nevastă și așa oamenii au căutat să-și aleagă un loc și o zi anumită, unde tinerimea să aibă prilej a se întîlni și a se cunoaște. Adevăratul tîrg, care se ține la început, s'a dezvoltat mai târziu, alătura de petrecere.

Asemenea tîrguri, sau mai bine zis, petreceri populare, cari au asemănare cu *nedelele* din țeara Hațegului, s'au ținut mai înainte și prin munții Bihariei și în Munții Apuseni, rămînînd în ființă, afară de tîrgul din Găina, numai cel din muntele Călineasa, dela Scărișoara, care însă e de mai puțină însemnatate.

Dintre toate însă tîrgul din Găina a fost și este cel mai însemnat. La aceasta contribuie negreșit și poziția muntelui, fiind așezat la un punct de întîlnire între Moți și Crișeni și încunjurat din toate părțile cu sate. Apoi trebuie să știm, că odinioară, în veacurile trecute, comunicația pe Arieș și Ampoiu era foarte anevoioasă, aproape cu neputință și Moții aveau cale mai ușoară de comunicație cu Zarandul și Țeara ungiurească, trecînd peste Găina. Pe aici transportau ei vase de lemn și aduceau bucate în munți și stăteau în legături de negoț și chiar de prietinie cu Crișenii de dincolo de Găina. Aceste împrejurări vor fi contribuit, ca să ales de loc pentru tîrg muntele Găina.

La poporul din munți sunt două tradiții despre originea acestui tîrg, păstrate din zilele bătrînești.

Să zice adecă, că într'o zi fiind adunați Vidrenii în Găina, când își petreceau mai bine au năvălit asupra lor »Curuți« și »Lobonții« *) voind a le răpi fetele și nevestele. Dar' au pățit-o rău năvălitorii, căci Moții 'i-au învins și alungat și apoi în amintirea învingerei s'a hotărît să se țină în fiecare an la S. Petru o petrecere.

În o altă tradiție se vorbește despre o luptă cu Tătarii. Să spune adecă, că pe vremile de demult, când țerile noastre erau călcate de litfe păgâne, o ceată mare de Tătari au năvălit în ținutul Crișurilor. Românii din Biharia 'i-au alungat în munți, ear' Moții fiind avisați de mai înainte, le-au eșit înainte și întîlnindu-'i la Găina, 'i-au răpus. În amintirea acestui eveniment însemnat Moții și Crișenii au început a se aduna în Găina în fiecare an, întărind legăturile de prietinie și petrecîndu-și împreună.

Tradițiile aceste ne arată, că »tîrgul de fete« din Găina e foarte vechiu și originea lui se perd în veacurile depărtate.

Tîrgul de fete din Găina este an de an tot mai slab cercetat și poate să vie timpul, când va dispăre cu totul, rămînînd despre el numai o frumoasă amintire din viața patriarhală de odinioară a poporului nostru.

*) Numirile de »Curuți« (Kreuzer, Cruciferi) și »Lobonți« (labant) se foloseau la Unguri. Curuții erau răsculații Racoțiani, ear' Lobonții erau partișani împărătești.

Albacul.

Dacă valea Riului-mic este patria lui Iancu, ținutul de pe Riul-mare, cu văile și pâraiele de munte, cum e valea Neagrei, Valea-Albacului și Arada, Valea-Gârda-seacă ș. a. cari se estind spre mează-noapte dela Câmpeni și Vidra, îl putem numi *patria lui Horia*.

Aici, ca și dincolo pe Riul-mic, vom găsi în calea noastră rarități și frumseți naturale neîntrecute, văi adânci cu uriași păreți de brazi, stânci puternice și peșteri și ghețare, formând la tot pasul, la toată cotitura peisagiuri admirabile și mărețe tablouri naturale. Și apoi preste tot locul, pe malurile pâraielor și la gura apelor, în văi și pe coastele păduroase dăm de casele împrăștiate ale satelor, cari aici, în patria lui Horia, ne înfățosează mai viu și mai puternic caracterul comunelor muntene.

Mergând pe Riul-Mare în sus, trecem prin Săcătura și al doilea sat de care dăm este *Albacul*. La *Gura-Albacului*, unde valea-Albacului se împreună cu Riul-Mare, aflăm o grupă de case, ear' celelalte se află împrăștiate mai departe pe Valea-Albacului, Valea-Aradii și pe alte văi și pe coastele, ce le impremuiesc. Albacul este cel mai mare sat din acest ținut, cu 5312 locuitori, cari își au locuințele împrăștiate pe un teritor de 18.896 de jugere catastrale. Ei sunt tipul cel mai curat de țopi, înalți și zdraveni, ca brazii și voinici în resboai. În 1848/9 Albăcenii erau cei mai aleși lănceri ai lui Iancu și era vai de acel dușman, care cuteza să se apropie de munții lor.

Din sinul Albăcenilor a eșit în veacul trecut *Horia*, căpitanul răscoalei române dela 1784, care deși n'a fost om cu carte, dar' fiind deștept din fire, isteț și curajos și ajutat de soții sei *Cloșca* și *Crișanu*, a pus în mișcare un colț de țeară, pretinzând drepturi pentru popor.

În partea de cătră mează-noapte a Albacului se ridică muntele *Fericet*. Pe coasta acestui munte s'a aflat casa, în care Horia a văzut întâi lumina zilei și în care marele și curajosul lui spirit a urzit firele răscoalei. Azi aceasta casă istorică este dărăpănată, părăsită, dar' brazii Fericetului, când vântul șueră printre cetinele lor, se pare că spun în șoapte o tainică și bătrână poveste despre un curajos și voinic Albăcean, care a călcat drumul Vienei, ca să ceară dreptate dela împăratul și în urmă pentru drepturile poporului său a suferit moarte de martir, departe de aici, colo pe Murăș, lângă cetatea Bălgradului...

Pe la Albac și mai departe înspre apus unde se extinde o altă comună mare și împrăștiată, *Scărișoara*, regiunea este romantică și de toată frumsețea. Stânci puternice își înalță virfurile în văzduh și coastele de dealuri strimtoresc valea Riului, încât abia o cale îngustă s'a putut croi pe malul lui. Aici ne aflăm în o adevărată lume de brădet. Păduri uriașe de brazi acoper munții și se estind în jos pe coaste, până în apa pâraielor cristaline. Printre brădetul des curge cu zuzet Riul, făcând dese cotituri și luptându-se cu bolovanii din alvie, ear' ici-colea formând vâltori spumegătoare.

Prin un astfel de ținut de o frumsețe sălbatică sosim la *Gârda-de-jos*, o parte a comunei *Scărișoara*. (Va urma).

CRONICĂ.

Amintirea vitejilor români dela 1877/78. I. P. S. S. Metropolitul-Primat al României a dat o circulară tuturor protoereilor de județe, prin care le dispune, ca preoții din fiecare comună să facă un tablou de numele tuturor soldaților căzuți în luptă în războiul neafermării. Tabloul va fi așezat în lăuntrul fiecărei biserici, și preoții vor pomeni, la fiecare slujbă, numele acestor viteji căzuți pe câmpul de luptă.

Paroch în Curticiu, o mare și bogată comună românească gr.-or. lângă Arad, a fost ales bravul tinăr dl *Procopiu Givulescu*, profesor la școalele centrale române din Brașov Alegerea s'a ținut Dumineca trecută.

Distincțiune. Ni-se scrie: Parochul gr.-cat. din *Gilău*, domnul *Ioan Pop*, care de aproape 30 de ani muncește în viaa Domnului și a încărunțit în merite pe terenul bisericesc, școlar și național, a fost distins din partea preavener. consistor metropolitan din Baj cu titlul de viceprotopop onorar. Dorim vieață lungă acestui preot zelos, la a cărui staruință multe lucruri frumoase s'au dus în deplinire.

Un parochian.

Serbări în Hațeg. La 26 Februarie n. a sosit în Hațeg noul protopresbiter, dl *Tit V. Gheaja*, spre a-și ocupa postul seu. Instalarea noului cap tractual al bisericii gr.-or. a dat prilej la mai multe serbări românești frumoase, care s'au încheiat numai la 27 Februarie printr'o veselă petrecere națională.

Frații pentru frați. În foaia populară bucovineană *Deșteptarea* cetim următoarele: *Românilor din Ungaria, Banat și Transilvania*, cari au abonat gazeta noastră și ni-au trimis scrisori de încurajare, mulțumesc-le Dumnezeu pentru bunăstarea lor! Noi nu le putem mulțumi! Cu lacrimi în ochi am citit scrisorile lor. În străpnicia lor luptă cu Ungurul ei n'au uitat nici de șipetele „*Deșteptării*”. Ei, cari is mai tari la număr, mai tari în învățătură, mai tari în avere decât noi Bucovinenii, să nu uite nici de acuma de noi! Dee-ne mână de ajutor! Facă ce pot pentru „*Deșteptarea*” noastră! Sărăcia ne sugrumă. Sprijinească-ne cât pot!!

Confiscarea unei săbii — jidano-maghiare. Anunțasem la timpul seu, că *Jidano-Maghiarii* din Budapesta plănuiesc a dărui locotenent-colonelului *Picquart* o frumoasă sabie, în semn de laudă pentru purtarea lui în chestia *Dreyfus—Essterházy—Zola*. Foile ungurești, spăriate că acest dar le va nimici Ungurilor toată iubirea ce o au la Francezi (*parcă mai au vre-o iubire!*), au stărunit din răsuputeri pentru părăsirea planului. Dar' cuvântul *Jidano-Maghiarilor* dela foile ungurești n'a aflat răsuneț la frații lor. Văzând că altă scăpare nu-i, a intervenit acum însași poliția din Budapesta, care a confiscat sabia, pe cuvânt că pe ea s'ar fi pus pe nedrept marca țerei. După o astfel de măsură „patriotică” Ungurii pot fi liniștiți, că iubirea ce o au (?) la Francezi o vor avé și pe viitor!

Români de-ai noștri în România. „*Timpu*” scrie, că în județul Tulcea (Dobrogea) s'au așezat, în mai multe sate, vre-o 500 de Români din Ardeal. — Toți acestia vor fi sătui până n'gât de libertățile ungurești!

Agentură a Asociațiunii în Tohanul-vechiu. Duminecă, în 6 Martie n. s'a înfățoșat în Tohanul vechiu (lângă Brașov), dl medic *Simeon Stoica*, ca delegat din partea despărțământului Zernești, pentru a face o agentură a Asociațiunii. Agentura s'a constituit în următorul mod: *Moise Brumboiu*, preot, ca președinte; *Nicolau Vodă*, notar și *Stefan Ioan*, casar. Sub ocrotirea ei se va întemeia o bibliotecă populară în Tohan.

Un Ungur despre 3/15 Martie. O caracterizare interesantă a dat „zilei național maghiare” de 3/15 Martie fișpanul comitatului Comarom, *Sárközy Aurel*. Vorbind în reprezentanța comitatensă despre acest 3/15 Martie, fișpanul maghiar a spus, că în această zi nu s'a întâmplat nici un fapt vrednic de serbat, ci *simple demonstrații de stradă!* — Ei, ce mai ziceți la asta, onorabili patrioți cu gura mare?

Patrioți noi. Ceata neo-maghiarilor s'a sporit cu un trifoiu. Anume după-cum vestesc cu mare satisfacțiune patrioticele, acum de curând și-au patriotisit numele trei iași: *Dr. David Goldschmidt* din Bezdán s'a metamorfosot în *Gál*, *Franz Jackel* din Hatzfeld în *Jenei* și *Johann Hilsch* din Temes-Moravitza în *Vég*. — *Vég* să le fie tuturor.

Obrăznicie jidovească. Numai un Jidov poate fi capabil de atâta obrăznicie, câtă a dovedit-o zilele trecute baronul jidovesc *Alfons Rotschild*, căpetenia Jidovilor din Franca. Marele geșetar s'a dus la prim ministrul *Méline* și i-a zis, că până acum el și grupul lui (sindicatul) au observat neutralitate față de actuala formă de ocărmuire franceză, însă dacă vor continua la Paris demonstrațiile împotriva Jidanilor și oficerii armatei vor observa și pe viitor porniri dușmănoase Jidovilor, el și soții își vor da încrederea și sprijinul altei forme de ocărmuire, care va apăra mai bine interesele jidovismului. La aceasta *Méline* a răspuns, că el este executorul opiniei publice franceze, ear' dl baron să nu-și uite, că în urma amestecului Jidovilor în afacerile statului, dispoziția națiunii franceze poate să devină foarte primejdioasă pentru toți Jidovii din Franca. — Eată o dovadă, că Jidovii ar voi să fie stăpâni peste ceialalți oameni!!

Un nou dar al episcopului Pavel. Excelența Sa episcopul *Orăzei-mari M. Pavel*, a dărui 1000 fl. pentru convictul român din *Lugoj*.

Dreptate ungurească... Am scris mai înainte, că curtea cu jurați din *Dobrișin* a achitat pe ziaristul ungur *Igmándi Miklós*, care fusese acusat pentru o poesie sălbatică publicată acum doi ani contra *memorandiștilor*, sub titlul: „*La furci cu ei!*” Procurorul a dat recurs contra acestei achitări, dar' — Curia a respins recursul! *Dreptate ungurească... și pace!*

Wilhelm II. pe Pământul sfânt. Călătoria de mult plănuită a împăratului *Wilhelm II.* la *Palentina* s'a statorit definitiv pentru toamna viitoare. Deja toate pregătirile sunt sfârșite, chiar și programul de călătorie. Conform acestui program, călătoria va ține cel mult trei săptămâni, dintre cari trei zile împăratul va sta în *Ierusalim*. Călătoria la *Palentina* e de altfel foarte obositoare, pentru-că cele mai multe locuri le poți străbate numai călare.

Răscoală în Alămor. Eată o nouă mirozenie, ivită în creerii slujbașilor Unguri! S'a întâmplat adevărat că un om din Alămor, *George Florea*, fiind cam chefuit, a zis în birt între altele cătră un Ungur de acolo, că în curând va veni vremea, ca Ungurii să fie scoși din țeară. Atâta a trebuit! Ungurul s'a plâns la învățătorul ungar, ear' acesta a telegrafat la *Aiud*, la fișpanul și la *Cunța*, la *solgăbirul*. Acestia numai decât au rînduit gendarmi din *Ocna*, *Blaj* și *Mediaș* și acum acestia stau și grijesc în Alămor, ca nu cumva să se întâmple primejdie! Florea a fost ascultat de *solgăbirul* pentru cele-ce a zis. Sărmanul om, el n'a știut, că dintr'o glumă pîpărată se va face *regoluție*.

Toată întâmplarea ne arată, că slujbașii se tem și de umbră. Dar' apoi, când câte un Ungur strigă prin cărcime, că *Românii ar fi buni toți spânzurați*, pentru-ce nu adună și atunci gendarmi?

O nouă volnicie ungurească. Stăpânirea hânffy-ănă dă înainte cu volnicile contra noastră. Ii ajunge un prilej cât de mititel, pentru a comite nelegiuire peste nelegiuire.

Acum aflăm, că *solgăbirul din Nusfalău* (cott. Solnoc-Dobâca) a închis școala română gr.-cat. de acolo.

O faptă mare. Sub acest titlu revista *Albina* din București serie următoarele: Dl inginer Sp. *Iorceanu* a dăruit *Societății pentru învățătura poporului român din București* suma de 100.000 lei, pentru-ca să poată continua cu clădirea localului școlii normale și primare întreținută de această societate. Fapta aceasta e atât de patriotică, încât n'avem cuvinte pentru-ca să ne exprimăm bucuria noastră. Putem însă să asigurăm pe generosul donator, că numele seu va fi pronunțat cu venerațiune de tot ce e suficient adevărat românesc. Viitorii luminători ai poporului nostru rural, cari își primesc educațiunea și instrucțiunea în școala societății, vor duce numele seu în toate colțurile țerei.

Moartea unui mare prieten al Românilor. Zilele trecute a murit la Roma unul dintre cei mai de frunte deputați ai Italiei, *Felice Cavallotti*, care în repețite rânduri s'a dovedit un prieten călduros al Românilor și al causei noastre naționale. Moartea lui Cavallotti a pricinuit-o un duel (luptă între doi), cu sabia, pe care l'a avut cu un gazetar italian, *Macola*, din cauză că amândoi se sfădiseră și se vătămaseră prin gazete. Nefericitul sfârșit al duelului a stîrnit jale mare în toată Italia, de oare-ce Cavallotti era unul din cei mai iubiți fii ai ei; se luptase alături cu *Garibaldi* pentru neatrănarea Italiei, mai era vorbitor minunat, luptător cinstit și drept și pe lângă asta scriitor dintre cei mai buni ai Italiei. I-s'a făcut o înmormântare foarte frumoasă, la care au luat parte peste 20.000 oameni, între cari mulți deputați.

Pentru — „țeara jidovească“. Jidovii continuă la Londra congresul sionist, ce l-au ținut anul trecut în Bazel. Ținta

congresului este, ca Jidovii să nu formeze stat în stat, ci să întemeieze o nouă țeară jidovească. La congresul acesta se așteaptă să iee parte 150 de reprezentanți din Anglia, Franța, Germania, Austro-Ungaria, România și din alte state europene, apoi din America. La congresul din Bazel, cum s'a constatat, o mulțime de petițiuni sosiseră din toată lumea. Din Ungaria a sosit o petiție, în care se spunea, că Jidovii din Ungaria nu vor întemeierea unui stat nou jidovesc, căci și așa, ce este Ungaria, dacă nu o adevărată Palestină? Congresul din Londra nu este privit cu ochi buni de Englezi. Se vorbește, că viitorul congres se va ține la Budapesta. — Un loc mai potrivit nici că s'ar pute!

Împărțire de pădureți. Vineri în 13/25 Martie n. c., la orele 11 din zi se vor împărți prin subscrișul comitet mai multe mii de pădureți: *meri, peri, pruni, cireși, gutui* etc. La împărțire vor avea întâietate școlile de pomărit ale școlilor noastre populare. Pădureții se iau în primire în amintita zi și la cîșul numit din grădina seminarului „Andreian“ (strada Schevis).

Sibiu, 17 Martie n. 1898.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

D. Comșa,
preș.

V. Tordășianu,
secretar.

Miserie în Croația. Recolta slabă din anul trecut a provocat și în Croația foamete. Poporațiunea e amenințată de cea mai cumplită miserie. Din Agram se anunță, că foamea ia proporțiuni mari în toate părțile țerei. Mulți țărani economi își demolează casele și vînd lemnele edificiilor, pentru bucate și bani, ca să înfrunte foamea. S'a constatat oficial un caz de moarte prin foame.

După atentatul din Atena. Din Atena se scrie, că Daminecă s'a pus peatra fundamentală unei biserici ce se va ridica din cheltuisla casei regale pe locul, unde s'a făcut atentatul la viața regelui George. Mai înainte s'a săvîrșit în catedrala metropolitană un serviciu divin, la care au fost de față sute de oameni.

O nouă carte folositoare.

Societatea noastră „Tipografia“ a scos în tipar earăși o carte de mare folos pentru poporul nostru. Cetitorii noștri știu, că vrednicul învățător din Babța (Sălagiu), dl *Gavriil Aluașiu*, a publicat în *Foia Poporului* mai mulți articoli despre *Însoțirea de cumpătare* din Babța și împotriva beuturii necumpătate. Acești articoli, dimpreună cu îndrumările de lipsă pentru întemeierea însoțirilor de cumpătare, au fost scoși acum în o cărticică, cu titlul *Societăți de cumpătare* de *G. Aluașiu*. Atragem luarea aminte a preoților, învățătorilor și altor fruntași de-ai noștri asupra acestei folositoare cărticele. Ea costă 1 coroană (și porto 3 cr.) și se poate procura dela librăria noastră.

Loc deschis. *)

Producțiunea „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

Mulțumită publică.

Deplin compensați prin onoratul public, care ne-a sprijinit și a apreciat modestele noastre prestațiuni cu ocaziunea producțiunei aranjate de noi la 1/13 Eebruarie c., cu o reușită morală și materială deplin mulțumitoare — ni-se impune plăcuta datorință a aduce și pe această cale tributul de recunoștință: stimabilei doamne *Margareta Moldovan* pentru excelenta predare a poeziei „La oglindă“ de *G. Coșbuc*; stimabilului domn *Candid Popa*, învățător, care în calitate de dirigent al corului nostru, n'a cruțat nici timp nici osteneală întru instruirea coriștilor; onorabilei direcțiuni a seminarului „Andreian“, care cu deosebită prevenire a binevoit a da concesiune unui grup de clerici de a conlucra la concertele noastre, cum și a stimărilor domni clerici membri ai acestui grup pentru valoroasa conlucrare; mai departe stimabilelor d-ne și d-șoare cari, ca coriste și ca diletante și-au dat binevoitorul lor concurs, și între acestea stimabilei d-șoare *Eugenia Grecu*, carea cu considerare la nobilele scopuri, ce noi le urmărim, a adus adevărate jertfe pentru Reuniune și în fine stimabililor suprasolvenți și contribuenți, cari pe lângă sprijinul moral au ținut să contribuie și cu denarul lor la alimentarea casei noastre atât de modeste, cari marimonioși suprasolvenți și contribuenți sînt: *Ludovig Fronius*, ospătar cu fl. 5; *II. Sa dl Dr. Ilarion Poșcariu*, archim. și vicar arhiepiscopesc, *Pantaleon Lucaș*, căpitan c. și r. în pens. și as. cons. cu câte fl. 2; *Dem. Comșa*, prof. sem.; *Ludovic Boga*, ospătar cu câte fl. 1.50; *Dr. D. P. Barcianu*, prof. sem.; *George Dima*, prof. sem.; *Dr. Nic. Șerban de Voila*, avocat și deputat dietal (Făgăraș); *Constantin Stejar*, căpitan c. și r. în pens.; *d-na Maria Nicula*, preoteasă (Slîmnic); *Andrei Balteș*, cu câte fl. 1.; *d-șoara Mărioara Pascu* cu 80 cr. *Dem. Câmpean*, diacon și archivar consistorial cu 70 cr.; *Ioan Hințescu*, prof. (Buzău); *Alexandru Bobeș*, mașinist (Dolova); *Nicolae Togan*, capelan; *Constantin Pop senior*, cofetar; *Emil Verzariu*, *Ermil Borcea*, *T. Orlea*, *I. Șut*, *Pavel Cotoțiu*, funcționar cu câte 50 cr.; *Aron Lupean*, funcționar militar cu 40 cr.; *Dr. C. Diaconovici*, secretar de bancă. *Petru Moga*, frauzelar, *Dr. E. Dăianu*, redactor, *Dr. Elie Cristea*, secretar consist., *Ludovic Binder*, dirigiute tehnic al tip. archidieceesane, *Iosif Marschall*, factor de tipografie, *Dumitru Opreș*, capelan (Șura-mare) și *Aurel Popescu*, comerciant, cu câte 20 cr.

Din ședința comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, ținută la 17 Februarie n. 1898.

Victor Tordășianu,
preșident.

George Poponea,
notar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

POSTA REDACȚIEI.

Mulțumite publice ne-au sosit spre publicare din mai multe părți, dar' din lipsă de loc neputându-le publica toate deodată, înștiințăm, că se vor publica pe rînd, nr. de nr.

N. R. în B. Poezia e slabă; adună mai bine poezii din popor.

Abonent nr. 5437. Mulțumite. În nr. viitor urmează toate, în partea economică.

Pentru redacție și editură responsabil: *Andrei Balteș*.
Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pe acțiun: *V. H. Dressnandt*.

Calindarul săptămănei.

Zilele	Calindarul vechiu	Calind. nou	Soarele
	Dum. 3-a în Post, gl. 7, sft. 7.	rés.	ap.
Dum.	8 C. Păr. Teofilact	20 Ioachim	6 1 5 59
Luni	9 + SS. 40 Mc. din Seb.	21 Benedict	6 0 6 0
Mărți	10 Mc. Codrat	22 Octavian	5 58 6 2
Merc.	11 P. Sofr. Patr. Ier.	23 Otto	5 56 6 4
Joi	12 Cuv. P. Teofan	24 Gavriil Ar.	5 54 6 6
Vineri	13 P. Nichifor Patr.	25 (+) B. Vest.	5 53 6 7
Sâmb.	14 Cuv. Benedict	26 Ludger	5 51 6 9

Tirgurile din săptămăna viitoare după cāl. vechiu.

Luni, 9 Martie: Apoldul-mare (superior), Bilac, Bonțida, Cincul-mare, Orlat, Poiana, Ernot (comitatul Târnava-mică), Silvașul-de-sus.

Mărți, 10 Martie: Zam.

Joi, 12 Martie: Bögör.

Vineri, 13 Martie: Feldioara.

Vineri, 13 și Sâmbătă, 14 Martie: Roșia.

Sâmbătă, 14 Martie: Hunedoara.

Duminică, 15 Martie: Agnita.

Publicațiune.

Tirgul de țeară de vite se va ține în comuna Sâsciori (cercul Sebeșul-săseș), atât în anul acesta, cât și în viitor numai într'o zi înainte de tirgul de mărfuri și adevă: primăvara la 29 Martie, ear' toamna la 25 Octomvrie st. nou. [8'0] 1-1

Sâsciori, în 13 Martie 1898.

Primăria comunală:

Ioan Halalai,
not. cercual.

Iacob Bogdan,
primar.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagine, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panțerate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

[480] 5-

fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăcii-mare Nr. 8.

O suia
de mii de familii
beau cu
predilecție zilnic

Trivat și trăsescă

Kathreiner

cafeau de maltă Kneipp

Libera de substanțele stricătioase sănătății ale cafelei de boane, Kathreiner cafeau de maltă Kneipp are totuși aroma și plăcutul gust al aceleia. Provocătoare de apetit, ușor mistuibilă, Kathreiner cafeau de maltă Kneipp s'a dovedit deja de ani ca deopotrivă pentru adulți ca și pentru copii. Excelent adăos la cafeau de boane, precum și cel mai recomandabil înlocuitor al aceleia. Din punct de vedere al sănătății și al economiei veritabilul „Kathreiner“ n'ar trebui să lipsească din noul o căsă san familie.

A se păzi de imitațiunile mai puțin valoroase.

[6] 6-12

Avis!

În franzelăria lui
Petru Moga,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 44
se cumpără [756] 3-3

Săcară

100 chilo 8 fl. 50—60 cr.
Tot aci se primește

UN BĂIAT
de 15 ani, bine dezvoltat.

Mijloc dietetic, cosmetic, vechiu probat, (frecare) pentru întărirea și înviorarea nervilor și mușchilor corpului omenesc.

Fluidul Kwizda
marca șerpe (fluid pentru turiști).

Folosit cu succes de turiști, bicicliști și călători pentru întărirea și restaurare după tururi mai mari.

Prețul 1/1 butelie 1 fl., 1/2 butelie 60 cr.
Se poate procura dela toate farmaciile.

Deposit principal: Kreisa-potecă, Kornenburg,
 lângă Viena.

Fabrică de săpunuri fine în Orlat.

Nu e încă destul de cunoscut, că în țeara noastră este o fabrică, fabrica chimică a domnului [624] 4-42

Dr. H. Schielbach în Orlat,

care se ocupă cu fabricarea săpunului de toaletă și de parfumerii și produce numai marfă curată, care se poate compara cu ori-ce altă concurență. De aceea

e de mare preț

dacă p. t. publicul face o încercare și se convinge de bunătatea acestor fabricate. Săpunurile de toaletă sunt, în urma compoziției lor, foarte fine și binefăcătoare pentru piele. Se pot cumpăra din cele mai multe localuri de boltă ale Sibiului.

Pentru cei-ce se interesează e de însemnat, că la librăria „Tribunei“ este expusă pentru comercianții din afară o colecțiune de mustre de săpunuri dela Orlat.

Noue și perfecționate

Motore de Benzin & Petroleu

stabile și mobile, spre scopuri industriale ori economice, fabricate ale firmei

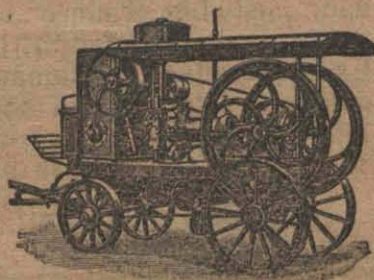
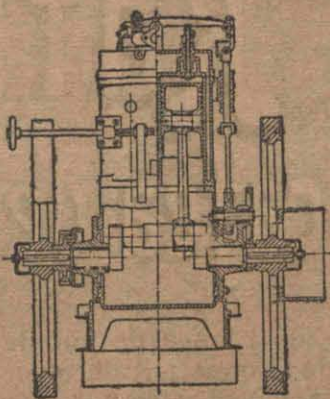
Ganz & Comp., Budapesta,
liferează reprezentantul

Andrieu Rieger,

prima fabrică ardeleană de mașini agricole și turnătorie de fer.

Sibiu.

[719] 2-6

!!Lista prețurilor gratis și franco!!

Prăvălie românească în Făgăraș.

Piața Francisc-Iosif nr. 16.

P. T.

Subsemnatul am onorul a aduce la cunoștința prea stimatului public românesc din Făgăraș, jur și din provincie, că am deschis aici în piața Făgărașului o mare și bine asortată prăvălie de

modă, manufactură, textilărie,
mărfuri scurte și curente.

Cunoștințele comerciale câștigate atât în patrie cât și în străinătate, mă pun în plăcuta pozițiune de a pute servi onoratului public cele mai bune, mai noue și mai ieftine mărfuri, pe lângă un serviciu acurat și prompt.

La dorință trimit ori-unde mostre gratuit și franco.

Rugând prea stimatului public pentru binevoitorul sprijin, semnez
cu distinsă stimă

Adrian Furcă.

[618] 8-8

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei“

de
George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă“, se poate procura de acum

cu preț redus!

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 = șese florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Aceasta carte n'ar fi iertat să lipsească din casa nici unui bun Român.